

REDE VOOR HET CONGRES VAN DEMOCRATISCH SOCIALISTEN '70
VAN JHR. MR. M.L. DE BRAUW, d.d. 7 april 1973 in de
"Brabanthallen", 's-Hertogenbosch.

Waarde Polak, partijvrienden,

Eén eigenschap zal men DS'70 niet kunnen ontzeggen. Dat is moed!

Maar als men bij datzelfde DS'70 een betrekkelijke nieuwkomer in de politiek - met allerlei kenmerken die zich slecht lijken te verdedigen - met het voorzitterschap van een vooruitstrevende partij gaat belasten, dan vraag ik mij toch af of dit geen overmoed behelst! Is dat wel verantwoord? Ik heb mijn twijfels. Ik heb ze in ruime mate gehad. Dat kunnen mijn partijgenoot De Brauw sr. en mijn vrouw wel getuigen. Toch zal ik niet verhelten, dat ik ten slotte toch met trots vervuld ben en buitengewoon dankbaar mijn krachten in dienst te mogen stellen van een belangwekkende opdracht die wij gezamenlijk tijdens ook dit congres hebben besproken, ik zou haast zeggen - ervaren. Al zal ik U wellicht teleurstellen, fouten maken, weest van één ding overtuigd, dat ik mij geheel voor DS'70 zal inzetten, dat DS'70 dat vandaag grotere kansen heeft dan ooit zich waar te maken als creatieve, geladen moderne politieke stroming.

Ik treed aan met een gezelschap herverkozen en nieuwgekozen collega-bestuurders, die daar ben ik van overtuigd - een hecht samenwerkend team zullen kunnen vormen, waarvan het een voorrecht is deel uit te maken.

Dank dus voor Uw overmoedig vertrouwen!

DS'70. De enige partij in Nederland, durf ik te stellen, die de strijd om de democratie centraal stelt.

Velen onzer zijn persoonlijk in het geweer getreden tegen "nieuw links" - die minderheid die congressen de wet dicteert, zoals de P.v.d.A nu ook de meerderheid in ons land wil dirigeren. Dit soort hardheid ter enerzijds gepaard gaand met lafheid ter andere hebben al eerder in de historie gevaarlijke dictatoriale tendensen opgeleverd.

Wij verwerpen deze houding, zoals we ook verwerpen die belachelijke uitspraak van v.Mierlo, de apostel van nieuw staatsrecht, luidende: "We moeten in Nederland af van het meerderheidstrauma. De kwaliteit van het beleid is veel belangrijker dan de kwantiteit". Gaullistische tendensen openbaren zich. Het volk moet zijn minister-president kiezen die kiest zijn medewerkers en hij kan door het parlement niet meer naar huis worden gestuurd.

Wij hebben gevochten om het primaat van het parlement - ik herinner aan Drees zijn rede in Zeist, dat primaat dat steeds meer op de tocht wordt gezet doordat Regering en Parlement wijken voor de druk van belangengroepen. Dat daarmee het algemene belang wordt geschaad, het parlement de speelbal wordt van centrifugale krachten is voor ons een punt van intense zorg.

Partijvrienden, die democratie staat ons niet alleen na als een goed, dat wij ten bate van allen willen verdedigen, ze is o.i. aan verdere uitbouw toe! We zijn voor een actief regulerend functioneren van de overheid in onze complex geworden maatschappij. Dat is onderdeel van onze opvatting

- van sociale democratie -

van sociale democratie. Doch wij voelen niets voor autoritair centralisme, dat vervreemding tot de burger, dat zijn mondigheid ontkent in plaats van het herkennen en te erkennen. Neen, we zien dit functioneren geschraagd door het betrekken van iedere maatschappelijke sector in de besluitvorming t.b.v. de gemeenschap in een goed doortimmerd systeem. Niet actiegroepen - hoe stimulerend ze vaak ook mogen zijn, doch óók zijn ze gekenmerkt door tijdelijkheid, eenzijdigheid en het ontbreken van verantwoordelijkheid - maar goed gestructureerde medeverantwoordelijkheid met name in de besluitvoorbereidende fase. Twee aspecten komen mij daarbij belangrijk voor:

- het betrekken van mondiger burgers bij het sturen van de maatschappijontwikkeling,
- de integratie van algemeen en groepsbelang.

Integratie is dan ook in hoge mate kenmerkend voor ons denken. We streven immer naar een zich in evenwichtigheid voltrekkend ontwikkelingsproces.

Wij geloven niet in de noodzaak groepen tegen elkaar op te hitsen, in het kweken van afgunst, jaloezie, in het in de hand werken van vervreemding, in het bewust oproepen van conflicten om door de scherpe botsing in vijandelijkheid t.o.v. elkaar nieuwe ontwikkelingen in gang te zetten. We willen geen maatschappij, geen groep omgekrikt zien worden naar een model wat ons wordt opgedrongen.

Wij streven naar samenhang, samenbinding, opdat er een solidariteit kan groeien die rechtvaardigheid aan verdraagzaamheid paart ten gunste van een gezonde sociale democratie.

Hoe in hemelsnaam zouden we kunnen streven naar vormen van een werkelijke volkspartij wanneer een vormingsleider niet meer zij aan zij met zijn bestuurder kan zitten, wanneer een arbeider zijn baas niet als partijgenoot kan aanroepen, wanneer de hoger gesalarieerde zijn lager gesalarieerde medewerkers niet meer in de ogen kan zien omdat ze zich door elkaar bedreigd voelen? Wij wensen, dacht ik, volkspartij te zijn middenstander en arbeider, directeur en maatschappelijk werker, politicus en vakbondsleider omvattend, naast en met elkaar strevend naar een gemeenschappelijk doel.

Met opzet gebruik ik hierbij niet de geijkte termen polarisatie en harmoniemodel. Voor zover polarisatie inhoudt het in alle duidelijkheid markeren van politieke stellingname is dat m.i. niets tegen. Mits men vanuit die stellingname de bereidheid blijft houden om in dialoog met de ander in onze maatschappij tot voor beiden aanvaardbaar gemeenschappelijk resultaat te komen. Integratie is levensvoorwaarde voor gezonde vooruitgang, disintegratie vernietigt het geloof daaraan.

Ongeduld met de snelheid waarin ontwikkeling zich voltrekt is een karakteristiek van vooruitstrevendheidsstelling. Dat ongeduld kennen we maar al te goed, het onderscheid ons van de onbewogenheid van rechtse groeperingen. Maar het rechtvaardigt nimmer het veronachtzamen van het feit dat de schering van het bereikte met de inslag van de verandering de onscheidbare structuur van ons maatschappelijk weefsel vormen.

Die integratie, het samenbindende is tegelijk kenmerk van de democratie die sociaal geladen is. Eenzijdige sociale gerichtheid op één bevolkingsgroep past niet in het beeld van DS'70. Zo min als dogma's van weleer geschreven voor andere tijden.

We vragen aan alle maatschappelijke sectoren, ondernemingen, vakbeweging, middenstand en verzorgende beroepen - om enkele te noemen - zich rekenschap te geven van hun functionering t.o.v. de gemeenschap. We vragen van ze allen zich daarbij bewust te zijn van de zwakkeren in hun omgeving.

Waren het voorheen de arbeiders, het zijn nu de ongeschoolden binnen die groep, de oudere werknemers die in de vaart der ontwikkeling niet mee kan komen, waren het vroeger de kinderen, het is nu de werkende jeugd, die geen gelijke kansen krijgt in de ontplooiing van zijn talenten. Het beeld wisselt naar gelang verandering in de maatschappij zich voltrekt. Maar de sociale gerichtheid van ons streven blijft.

te/

Ik kom nu tot een persoonlijke visie op het voeren beleid van onze partij. Ik hoop daarin steun te krijgen van U allen mijn medebestuurders voorop.

Ik zie onze partij als een eenheid, uiteraard met schakering van mening, maar eenduidigheid in onze politieke plaatsbepaling en onze uitgangspunten. DS'70 is geen Uni, geen Federatie. Dat houdt voor mij in dat we ons moeten afkeren van soms de kop opstekende tendensen om P.v.d.A.,-of D'66-dan wel CH-gedragspatronen binnen onze organisatie te handhaven. Het huis waar we vandaan komen is oninteressant, zeg ik Berger na, en de afkomst van een bepaalde politieke partij verschaft geen prioriteitsaandeel.

Mede daarom is het zaak onze uitgangspunten nog scherper te formuleren. In dat kader zou ik willen beginnen met de gedachte aan een centrumpartij- Mevr. van Someren speelde daarmee - categorisch af te wijzen. Ik kan niet geloven in een centraal geplaatste plant in Neerlands politieke tuin die al naar gelang de wind waait dan weer naar links, dan weer naar rechts overhelmt. DS'70 is mijn ogen links geplaatst in het politieke spectrum, gematigd links als U wilt t.o.v. de radicalen. Vandaar het ongeduld in vooruitstrevendheid, het streven naar rechtvaardiger patronen in een evolutionair groeiproces, het **erkennen** van de mondigheid van de mens en vervolmaken van de democratie, het toekomstgerichte denken en het stuten vanuit een actief plannende overheid.

Onze ideeën over actief overheidsbeleid, inventief van aard en modern van opzet behoeft ik hier niet te vermelden. Wel zou ik willen voorstaan onze gedachten in uitgewerkte vorm te presenteren. Onze voorzitter heeft met het aftredende bestuur daarmee een begin gemaakt. Ik zou dit met kracht willen voortzetten en ben verheugd dit ongeduld bij U evenzeer te ontdekken. Het is kortdag. Inkomensbeleid, wergelegenheidspolitiek, grondbeleid zij allen vragen ook aandacht. Daarnaast zou ik de suggestie willen doen onze opvattingen over ontwikkelingshulp aan herwaardering te onderwerpen.

Tot nu toe volstonden we met meer doelmatigheid te bepleiten. Met handhaving daarvan zou ik een nieuwe plaatsbepaling in onze prioriteitenlijst verstandig vinden.

Vele dezer onderwerpen laten zich niet in nationaal kader beoordelen. Doorbreking van nationale grenzen op nagenoeg alle terreinen is manifest. De multi nationale onderneming boezemt ongerustheid in. Merkwaardig eigenlijk. Het is zo'n logische ontwikkeling. En toch is de ongerustheid verklaarbaar. Immers de politieke en sociale krachten die deze ontwikkeling van de economie in evenwicht moeten houden ontbreken.

Het doet de vraag bij mij opkomen of het doorbreken van nationale grenzen niet ook een opgave voor ons is bij de uitbouw van onze partijformatie. Contact zoeken met gelijkstemden in E.E.G.-verband teneinde met hen een nieuwe politieke dimensie tot ontwikkeling te laten komen lijkt mij geboden.

In het nationale vlak ligt reeds een gereede aanleiding tot vergroting van onze partij te geraken. Vanuit de plaats die wij bezetten dienen wij m.i. met elan, overtuiging en offerbereidheid het gesprek met gelijkgerichte andere politieke groeperingen te zoeken. Ik hoop van harte dat de geluiden die we gisteren hier hoorden door velen Uwer geduld worden.

Het bestuur, maar ook initiatiefrijke leden hebben onze organisatie doen groeien. Nieuwe afdelingen, enige federatieve verbanden geven de partij een ander gezicht. Het is van uitermate groot belang om ons groeiend aantal leden door deze organisatorische kanalen over onze ideeën te laten communiceren binnen de organisatie en naar buiten. Ik hoop dat de bestuursorganen bereid zullen zijn elkaar veelvuldiger te treffen, waarbij ik het verticale contact minstens zo belangrijk acht als het horizontale. De geluiden van onze partij dienen geen geluiden van de top van DS'70 te zijn, ze dienen representatief voor de partij als geheel te zijn.

Ook de fractie heeft Uw actieve steun nodig. Onze adviescommissies worden of zullen binnenkort worden bijeengeroepen. Mijn voorstel is ze tegelijk als beleidscommissies voor onze partij in te schakelen.

In het communicatieproces speelt het Politiek Bulletin een belangrijke rol. We mogen o.m. Jan Drees, Bonn en Pam dankbaar zijn voor het vele werk dat ze verricht hebben. Het is een niet geringe prestatie geweest. (hoewel ik haast kwalijk neem dat ze weer met die antieke foto van onze lijsttrekker op de proppen zijn gekomen. Ze zullen de eerste zijn te stellen dat we verder moeten. M.i. moeten we het Bulletin - schrik niet - actualiseren, dat wil nu eens niet zeggen dat er een dubbele bodem moet worden uitgehaald, maar dat het nog meer nieuws heet van de naald in korte, aansprekende rubrieken zou moeten inkomen. Uw medewerking is daarbij van groot belang.

Er is veel te doen. Zonder al datgene wat al gepresteerd is zouden we deze ambities niet kunnen kesteren. Vandaar tot slot een bijzonder hartelijk woord van dank aan Polak, Taal, Jansen, van den Adel, Bierman, Hamstra en Tuinenburg, die thans afscheid nemen en aan Toos van Noordwijk, Jan Drees, Seij, Spaanderman en Wilmans die nog een volgende termijn willen dienen. Het afscheid nemen van de eersten valt ons gelukkig niet zwaar, daar we ons van jullie voortgezette belangstelling en steun verzekerd weten. Jullie hebben belangrijk werk verricht en daarbij veel persoonlijke offers gebracht. Vooral onze ex-voorzitter heeft een bewogen jaar meegemaakt, zijn stempel op het beginselprogramma zal waarschijnlijk onuitwisbaar blijken. We hopen dat zijn vrouw, die hij met zoveel toewijding omringt, ons het beslag dat wij op hem hebben gelegd niet euvel hoeft beduid. Ik hoop, dat we met u allen binnenkort een maaltijd ter afsluiting van deze periode zullen mogen meemaken waar een meer persoonlijk woord op zijn plaats zal zijn.

Vriendelijk dank voor Uw geduld, voor Uw vertrouwen. Het harde werk kan beginnen.